

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII Ч. 172. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, вівторок, 5-го вересня 1944. No. 172. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, September 5, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Tea. „Свобода“: ВЕрген 4-0937. — Tea. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ГЕН. МАРШАЛ ЗА МАЛУ ПОСТІЙНУ АРМІЮ, А ВЕЛИКІ РЕЗЕРВИ

ВАШИНГТОН. — Генерал Джордж С. Маршал, начальник генерального штабу американської армії, заявився за як можливо найменшу армію в часі миру, а зате за втриманням як найбільших резерв. Він твердить, що велика постійна армія не має місця у модерній демократичній державі.

Ці погляди Маршала виказані в його інструкція до офіцерів, які підготовляють військові плани на повоєнний час. Однак Маршал звертає увагу, що навіть після перемоги над Німеччиною американська армія не швидко буде розпущена, бо велика армія потрібна на заведення мирного ладу в світі.

Не хочуть вояків у віці понад 26 літ.

Управа Поборової Служби вислала до конгресу звіт про стан армії в теперішньому часі. Показується, що армія нараховує 11,417,000 вояків. Це значить, пояснював полк. Кіслінг перед обома військовими комісіями конгресу, що нема потреби покликати до армії хлопців по скінченні 26 році життя. Серед вояків, покликаних до служби в липні, 83% мають 18—26 літ. У збройній силі нараховують тепер 7,700,000 вояків при армії і 3,717,000 при военній маринарії.

ЮНІА НАКАЗУЄ МАЙНЕРАМ ВЕРНУТИСЯ ДО ПРАЦІ.

ПІТСБґ. — Після того, як вугільні майнери в 10 закопах вийшли на страйк і уряд перебрав ведення майн, юнія втіла наказ своім членам негайно вернутися до праці. Однак цей наказ не відноситься до майнерів, які покинули працю в інших майнах, що їх уряд ще не встиг перебрати. Майнери вернуться до праці шойно тоді, коли уряд перебере ще в ті майні.

ІНТЕРНОВАНИ НАЦІСТИ ПОКІНЧИЛИ ГОЛОДОВИЙ СТРАЙК.

ВАШИНГТОН. — У Форт Стантон, Нью Мексико, вийшли на голодний страйк 26 цивільних німців-нацистів, інтерновани в тамошніх бараках. Між голодуючими був теж провідник німецького Бунду в Америці, Фріц Кун. Вони покінчили страйк після 9 днів. Причиною страйку було невдоволення з цього, що їх перенесли сюди з інших таборів і примістили наразі в рекреаційний барак, де не було всіх вигод.

ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ ДІСТАНЕ БІЛЬШЕ М'ЯСА, МЕНШЕ МАСЛА.

ВАШИНГТОН. — Цивільне населення дістане під осінь більше вепривини, помаранч та інших тривалих овочів, а зате йому забракне масла, а також молочних продуктів у блисканках. Нема теж виглядів на більшу кількість консервованої ягнятини та волонини. Оцінку оприлюднило Бюро Земельної Господарки. Припаси масла будуть найменші впродовж останніх 25 літ почасті внаслідок цьогорічної посухи, а почасті внаслідок великого запотребування армії. Затє інших товщів буде доволі багато.

ПРИМІСТЯТЬ ОКРЕМО ВОЕННУ ПРОДУКЦІЮ В ЧАСІ РЕКОНВЕРЗІЇ.

ВАШИНГТОН. — На скільки це буде можливе, военну продукцію примістять окремо в таких фабриках, як ось у Вилон Рон на час реконверсії численних підприємств з воєнної продукції на мирову, щоб у такий спосіб не допускати хоч би до хвилевого безробіття. Такий розпорядок оприлюднила Рада Воєнної Продукції з нагоди конференції директорів фабрик Форда при співучасті представників юнії Юнайтед Отомобил Воркерс оф Америка, приналежної до Конгресу Промислових Організацій (CIO).

ВІДКРИТО ЧОРНИЙ РИНОК В БУДІВЕЛЬНІМ ПРОМИСЛІ.

НЬО ЙОРК. — Рада Воєнної Продукції провірює донесення про недозволені продаж будівельних матеріалів, який переводиться в цілій околиці міста. Продаж критичних матеріалів для розбудови нових мешкальних будинків іде постійно і досягає вартості мільйонів доларів. Рада передумує над способами для стримання цього лиха і для покарання винувників.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ СВЯТКУВАЛИ РІЧНИЦЮ ВІЙНИ.

НЬО ЙОРК. — З нагоди 5-літньої річниці нападу Німеччини на Польщу польські організації влаштували виставу „Польської Підземної Держави“ в приміщенні промислового музею у Ракефелер Сентер. На відкриттю вистави явився посадник міста Ля Гвардія, польський амбасадор з Вашингтону Ян Цехановскі та інші визначні особи.

Заповідають утечу Гітлера до Еспанії після здачі

ВАШИНГТОН. — З достовірних джерел звідомляють, що Гітлер приготувався втечи до Еспанії, коли переконається, що здача німецьких військ неминуха. Це пізнати по тім, що німецька амбасада в Мадриді поробила підготовку для приміщення більшого числа „визначних відвідувачів“. Кажуть, що еспанський уряд не буде перешкаджати Гітлерови та його прибічникам при шуканні захисту в Еспанії.

СЕКРЕТАР ГОЛ ЗА ПРИЗНАННЯ ФРАНЦІЇ ЯК ПОТУГИ

ВАШИНГТОН. — Секретар Стейту Кордел Гол потвердив історичну приязнь Америки до Франції та сказав, що Америка хоче бачити Францію знову сильною державою. Із заяви Гола виводять висновок, що на недалекій конференції Рузвельта з Чорчилем в справі умов для примиря з Німеччиною можуть порушити справу придатності Франції для кінцевого наступу на Німеччину.

ПЛАНУЮТЬ СТВОРЕННЯ КОМІСІЇ ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ ДЛЯ ЄВРОПИ

ВАШИНГТОН. — Серед делегатів для обговорення безпеки миру після війни, виринула думка створити як мога найшвидше „Комісію Об'єднаних Держав“ для Європи, щоб вона могла об'єднати різномодні альянтські комісії для примирення з дачі ворожих держав, ставити умови примиря та поширять допомогую акцію у визволенних територіях. Бритійський план піддає думку, щоб до такої комісії належали теж представники Франції та інших держав побіч представників Чотирьох Потуг.

УСУНУЛИ ПРЕДСІДНИКА ПАЛАТИ ПОСЛІВ В МЕКСИКУ

МІСТО МЕКСИК. — Президент Мануель Авія Камачо виголосив перед спільним зібранням сенату й палати послів промову, в якій остерігав перед заворушеннями з нагоди надходження парламентарних виборів у 1946 р. Коли він покінчив свою промову і вийшов із засідання, предсідник палати послів Герміно Агумала скритикував промову президента. Затє палата послів збиралася негайно на засідання і скинула Агумалу із предсідника палати.

Папа обороняє приватну власність

РИМ. — Зприводу п'ятої річниці другої світової війни виголосив папа Пій XII. радіову промову, в котрій виступив на захист приватної власності й майбутнього суспільного порядку боронив гарячо приватної власності. Він закликав держави оперти мир на християнських засадах та заявив, що для забезпечення миру треба віддавати мечем.

БОЛГАРСЬКИЙ КАБІНЕТ УСТУПИВ СЕРЕД МИРОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ

КАЙРО. — Власне в хвилі, як висланники болгарського міністерського кабінету прем'єра Багрянова приїхали сюди на переговори з Альянтами в справі здачі Болгарії, цей кабінет уступив з уряду. Переговори негайно зривано, поки ситуація не виклярується. Тимчасом з болгарської столиці Софії приходить вісти, що там панують такі загальні заворушення, що заграєцею це виглядає на революцію. Болгарські війська далі евакуюють східну Сербію, а на їх місце входять партизани маршала Тіта. Кампанію проти уряду Багрянова веде так званий „Патріотичний Фронт“, що домагається негайного переходу Болгарії до Альянтів та надання сил з маршалом Тітом.

ЧУТКИ ПРО МАДЯРСЬКІ СПРОБИ ПЕРЕХОДУ ДО АЛІАНТІВ

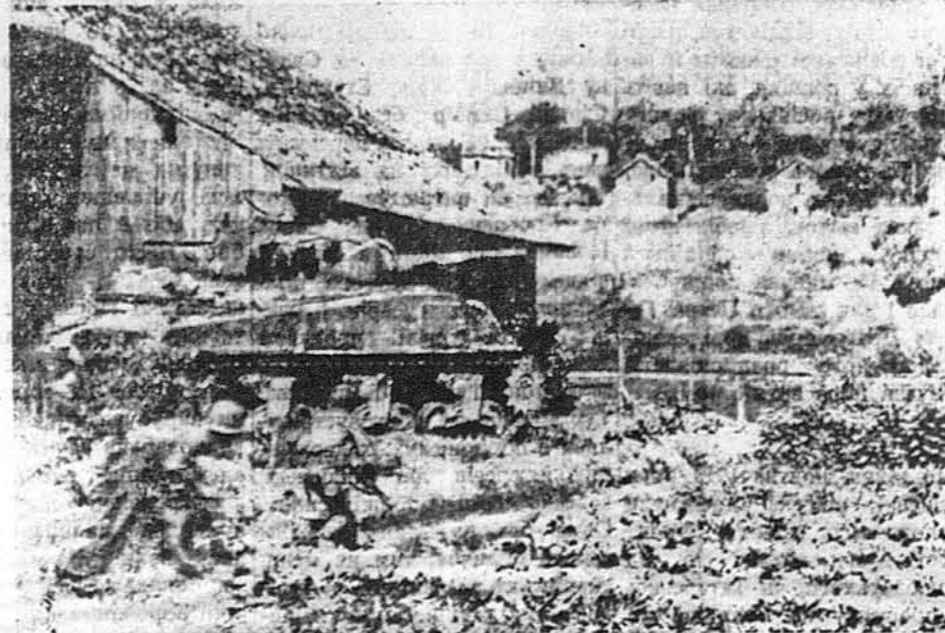
АНКАРА (Туреччина). — Тут кружляють чутки, що й Мадярщина вже поробила крок, аби відпекатися союзу з Німеччиною та перейти на бік Альянтів.

І ФРАНЦУЗЬКА АКАДЕМІЯ ПЕРЕВОДИТЬ ЧИСТКУ

ПАРИЖ. — На своїм першому засіданні по звільненню Парижу Французька Академія постановила позбавити прав членства в Академії письменника Абеля Ерманта, що писав до контролюваної німцями газети „Нуво Там“ (Новий Час), та Абеля Бонарда, що прийняв уряд міністра національного виховання в вівшівський уряд. Французька Академія була основана в 1635 році й вважається представницею французької культури.

ЧОРЧИЛ ХВАЛИТЬ ПОЛЬЩУ І ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД У ЛОНДОНІ

ЛОНДОН. — Зприводу річниці наїзду Польщі виголосив прем'єр Чорчил радіову промову, в котрій величав Польщу за її відвагу й постійність під окупацією. Він хвалив теж польський уряд на вигнання. Бритійський уряд вдоволений з компромісового відношення лондонського уряду до советського уряду й Польського Комітету Національного Визволення. Прем'єр Міколайчик виголосив при допомозі радіо небуданий заклан до Америки, Британії й Советського Союзу рятувати польських повстанців у Варшаві.

ПІХОТА І ПОВЗ.—У цьому мирному селі, недалек від французького міста Мон-теро, ведеться бій американських військ проти німців. Американські піхотинці шукують застави за американським повзом і сліdkують за німецькими патрулями.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОБУВАЮТЬ БЕЛЬГІЮ

НАЙВИЩА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Альянтські війська зазначили п'яту річницю німецької інвазії Польщі такими поважними досягами в Франції, Італії й на Балканах, що недалека інвазія Німеччини Альянтами стала близькою правдоподібністю.

Битва за Францію доходить уже до кінця. Альянтська офензива на півночі Франції дійшла до границь Бельгії й американські патрулі в кількох місцях уже зайшли на бельгійську територію. Справжньої боевої лінії вже ніде нема, а є тільки відорвані німецькі відділи, що відступають без порядку й тільки тут то там ставлять відорваний опір.

НІМЦІ В БРУКСЕЛІ ПРИЗНАЮТЬ, ЩО БЕЛЬГІЯ НЕЗАДОВГО БУДЕ ВІЛЬНА.

ЛОНДОН. — Контрольоване нацистичною окупаційною владою радіо в Брукселі, столиці Бельгії, виступило з надсподівано відкритою заповіддю недалекого звільнення Бельгії від німецької окупації.

Наперед заповідач стації заявив, що він віддай промовляє до слухачів в останне; мовляв, ворог наближається до міста дуже скоро. Він радів слухачам поводитися спокійно та пригадавав їм, що німці все поводитися в Бельгії коректно. „Ми вас не будемо грабити й не будемо нікого кривдити.“ По відогранню німецького військового маршу виступив начальник нацистичної поліції й сказав: „Я знаю, що ви приятелі Британії. Ви дождаєте американських і бритійських військ. За хвилю ви вийдете на вулиці їх витати як своїх освободителів. Ви певно є за Британією, бо мовляв вона ще ніколи не прогнала війни. Але ми (німці) ще сюди вернемося“.

І В ПІВДЕННІЙ ФРАНЦІЇ ЗАГАЛЬНИЙ ВІДСТУП ВОРОГА.

РИМ. — Розбита Девятнадцята Німецька Армія дістала приказ добути з Франції як може. Вона майже здає без бою місто за містом американцям і французам, що доперли досі вже на віддалі 45 миль від Ліону, третього щодо величини міста Франції. Ворог його поспішно евакує.

ПРОРИВАЮТЬ ГОТІЙСКУ ЛІНІЮ.

РИМ. — Бритійська Восьма Армія зробила три проломи в Готійській Лінії в Італії й в одному місці, недалек від Монтекіо, загналася в зовнішні оборонні фортифікаційні лінії на 1,000 ярдів.

ЧУТКИ ПРО ВІДСТАВКУ ГЕРІНГА.

БЕРН. — З різних сторін приходять вісти, що Гітлер відобрав маршалови Германови Герінгові команду літаків. Одна з чуток поясняє, що цей особистий приятель Гітлера й наслідник його в провіді нацистів попов у неласку Гітлера, коли він пробував добитися звільнення кількох військових офіцерів, арештованих Гестапом.

ЧЕРВОНИ НА ГРАНИЦІ БОЛГАРІЇ.

ЛОНДОН. — Скорий наступ червоної армії Румунією дійшов уже до дунайського порту Джурджу, 35 миль від румунської столиці Букарешту, положеному вже проти Болгарії на другому боці Дунаю. Інші советські війська поспішають на захід, аби об'єднатися чимскорше з югославськими партизанами маршала Тіта.

Під час парадного вмаршу червоних військ у румунську столицю Букарешт румуни дивувалися модерному озброєнню червоної армії; їм видно німці наговорили, що деякі роди зброї, яку вони побачили в червоних вояків, мають тільки одні німці.

Російська окупація Румунії звільнила 1,126 американських летунів, котрих зосрілено під час рейдів американських летунів на нафтові терени Плоешті, а котрих держано в концентраційних таборах.

Похід червоної армії Румунією дістає й тепер поважну допомогу збоку альянтських летунів. В останньому рейді американських і бритійських летунів на німецькі комунікаційні лінії в Мадярщині й Югославії взяло участь 720 бомбовиків з Італії.

ПАРТИЗАНКА ОБХОПИЛА ВСЮ СЛОВАЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — За донесеннями до чеськословацького уряду на вигнання вся Словаччина переходить скоро під контроль словацьких партизанів.

Останні вісти доносять про завзяті бої за долину ріки Вагу, котрою йде важна залізнична лінія в Жіліні до Братислави і в котрій містах Белузі й Повазці знаходяться великі фабрики амуніції. Зогляду на це посідання долини Вагу має велику вагу для німців. Тому вони видно й боронять посідання долини за всяку ціну.

Повстанці захопили нацистичне радіо в Панській Бистриці й проголосили з нього: „Чехословацька армія в Словаччині повалила фашистський режим. Воюйте проти спільного ворога! Вітчизна вас кличе!“ Німецьке радіо в Братиславі приписує повстанням червоным агентам та грозить словакам страшною пімстою за кожного вбитого німця.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-87 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 18, 1917 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0522

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 година передує появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить посплатити гроші анше на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Subscription rates table with columns for PREPAGATA and SUBSCRIPTION RATES, listing prices for one year, six months, and three months in dollars and cents.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Поповнім резерви

Головна канцелярія Українського Народного Союзу висилає кожного року до відділів членські апікації для тих членів з Кляси І. Молодечого Департаменту, що кінчать 18. рік життя...

Та перехід 700 дітей до старших означає одночасно, що резерва молоді зменшиться на таке число. Якби ці опороженні місця так порожніми й лишилися...

Прогатину в резервах поповнити не так важко, як могло би виглядати. Вистарчить коли на місце кожної дитини, що перейшла з Молодечого Департаменту між дорослих, відділ приєднає нову дитину до Молодечого Департаменту.

А приєднати дитину на місце кожної, що перейшла до дорослих, не так знову важко. Адже певно велике число, якщо не більшість цих членів Молодечого Департаменту, що тепер переходять до дорослих, були приєднані до Молодечого Департаменту в тяжкі часи американської господарки...

Отже до організування дітей на поповнення резерв У. Н. Союзу можемо взятися з повною вірою в успіх. Здається, тут навіть похитнутися не можна, так все складається в користь тих, що захочуть прикласти рук для добра організації.

П'ять літ другої світової війни

У "Свободі", виданій з датою 2. вересня 1939. р. поміщені на першій сторінці великими буквами телеграми з 1. вересня н. з. "Війна між Польшею й Німеччиною".

З такого положення політичних справ у світі можна було надіятися, що війна буде зьольокалізована і так втіверо теж гворив президент Рузвельт на пресовій конференції вже після вибуху війни.

Як Німеччина напала на Польщу, то тодішня репрезентація українсько-американського громадянства, а це Об'єднання Українських Організацій в Америці, видала з датою 1. вересня відзову, в якій сказано, між іншим, таке:

"В Європі маємо війну. Є вона покищо між Польшею й Німеччиною, але певно переміниться дуже скоро у війну загальну, світову. Ця війна втягнула в боротьбу й український народ. Бо мусить бути так, що кожне потрясіння в Європі мусить зачіпати українські землі і видвигнути покривлену українську справу..."

"Стоячи твердо при американських демократичних ідеалах і віддані інтересам Злучених Держав, зможемо, тепер без великих труднощів приєднати симпатії американського народу й уряду на сторону слушних і справедливих домагань 45 мільонів українців в Європі. Бо ті українці хочуть, тільки бути вільним і незалежним українським державі, побудованій на українських землях і на принципах землі Ваппитона, як того собі бажав визволювач української нації — Тарас Шевченко. Допомогти українському народові це осягнути — наш обов'язок. А об'єднати біля цієї цілі — це вимога розуму, патріотизму і честі української імміграції в Америці!"

Очевидно, що такі телеграми дуже баламутили загал і це ще більше причинилося до драматизації подій, які справді наступали по собі з дивовижною швидкістю.

Ось водночас з першими вістками про вибух війни насіпали вісти, що Альберт Ферстер, голова данцизької держави, проголосив з'яву Данцигу з Німеччиною. А з Москви прийшла така телеграма: "Верховний Совет затвердив одногласно советсько-німецький договір про ненапад. Рівночасно висладо до Берліну військову місію у справі заключення військового договору. Советський прем'єр і комісар

очевидно в тій цілі, щоб американські кораблі були готові на всяку потребу.

Німецькі війська, заатакувавши Польщу з 4 сторін, упоралися з нею, бо вже 12. й 13. вересня дійшли до Львова, бореного тоді польським генералом Соснковским. Майже водночас заняли німці Берестя й зближалися на всіх точках до советської границі. Якраз у тому часі советські війська почали концентрацію над польською границею, а вже вночі з 16. на 17. вересня советський уряд вислав до польського посла в Москві Гжибовського ноту, в якій заявив, що для охорони власних інтересів, а також для охорони української і білоруської меншини в Польщі, приневолений вислати советські війська на польську територію".

Водночас советський уряд вислав подібну ноту до всіх держав, заступлених тоді своїми представниками в Москві і кінцею Польщі зближався швидко.

Дня 21. вересня покінчилися бої польської армії під Львовом, де вміщася група українських націоналістів проголосила незалежність західних земель України, але цей рух скоро німці зліквідували.

Нова фаза всесвітньої війни на великі розміри розпочалася з нападом Японії на американську воєнну базу в Перл Гарбор на островах Гаваїх 7. грудня 1941 р.

Шестий рік війни, в яку саме тепер ввійшов світ, застає розгромленим фашизм, а націзм перед цілковитою загибеллю. Аліанти радять уже над проектами замирення світа і встановленням по війні такої міжнародної організації, що здержавалаб війни та агресії. Та ще так є, що величезна частина світу в певній, бо ще багато народів терпить від диктатур та імперіалізмів. Тому повинна би бути тепер звернена головна увага на те, щоб, як уже зникли фашистська, нацистська чи самурайська самоволя, були рівночасно зліквідовані й інші самоволя. Бо як таке не станеться, то чого тоді надіятися від нового порядку в світі таким поневоленим народам як от українським? Та й який міг би бути той діл спокій на світі, коли по Гестапі залишиться це, напр. советське Чекга? Ось це є ті справи, які треба вирішити разом з розторошенням нацизму і фашизму, якщо шестий рік війни в Європі має припинитися вигляди на краще й людніше життя.

ПОЛЬСЬКА ЗДАЧА

Просто в саму п'яту річницю німецько-польської війни з'явив польський уряд на вигнання далеко йдуче посування, не тільки за всякою правдоподібною затвердити наче політичну карту східної Європи. В саме навечеря цієї річниці прем'єр того уряду подав до публичного відома зміст пропозицій польсько-советської угоди, які він вислав у Москву, а які малиб вирішити не тільки спір за польсько-советську границю, але й внутрішній устрій Польщі та все відношення між Польщею й Советським Союзом.

По суті пропозиція лондонських поляків є уступством Москві на цілій лінії. Польський уряд на вигнання рішиться усунути з носту команданта польських військ, а тим самим генерала Соснковського, котрого советський уряд уважає ворогом. Коли до цього додади вже попереднє уступство щодо особистого складу уряду, а саме усунення Соснковського з становища наслідника начальника держави, то маємо образ повної особистісної чистки в польському уряді по бажанню чужого уряду.

Уступає теж польський уряд на пункті відношення до Польського Комітету Національного Визволення. Миколайчик уже признає, що ці поляки, котрих він біє так недавно малював як комуністів без ніякого впливу в краю, теж воюють проти Німеччини, і тепер пропонує творити новий польський уряд у краю на спілку з тим комітетом і крайніми підпільними організаціями, а в новому уряді малиб бути представлені пять польських партій: хлонська, соціал-демократична (соціалістична), національно-демократична (вшехпольська), християнсько-робітничка й робітничка (комуністична). Отже комуністам, що їх недавно лядалося як наймитів Москви й зрадників Польщі, признається в уряді рівно одну п'яту голосів.

Накінце польський уряд у Лондоні робить Советському Союзі уступство в справі границь. Куди саме має йти східна границя Польщі, тепер передчасно говорити, але до загального тону в пропозиції ясно, що й тут лондонські поляки пішли до Москви з повним покатоном, та відступили Советському Союзі всі землі на схід від лінії Курзона. Цим польський уряд у Лондоні власними руками поклав

хрест на свою власну пропаганду підпінтві, що мовляв він бореться проти Москви "за нашу й вашу свободу", не тільки за волю поляків, але й за волю українців, білорусинів і литовців. Коли тепер пропозицію Москві підписали всі польські партії, що представляють всі польські суспільні верстви, за виімком шляхти, то хіба одна шляхта лишається як можливий представник цієї програми боротьби "за нашу й вашу волю"; з такими об'оронцями сильної волі ледво чи піде який українець, литвин, чи білорос.

Беручи цілу пропозицію лондонського уряду як цілість, треба її признати за прояв чистого політичного торгу. Група лондонських поляків, що завдяки дивиній ситуації, створеній серед Аліантів добила признання себе урядом Польщі на вигнання, уступає з того становища на те, аби за ту ціну добитися признання собі місця в уряді в краю, який мусь творитися за плевніма червоної армії й польської армії, створеної Советським Союзом. Цей політичний торг лишає певно злий посмак в ротіх самих польських діячів у Лондоні, котрі цілими місяцями ляли помий в ту керіцію, до котрої тепер пішли воду пити. Видно цей посмак хочби з того, що вони заслоноють свої торги волею старого краю, котрий, мовляв, є за остаточне порозуміння поляків з советським союзом. Миколайчик ще й тепер говорить гіркі закиди на адресу советського уряду за те, що він не піддержав польського повстання в Варшаві, але ці закиди бірає в такі слова, себто він закидував Москві тільки помилку, не злу волю.

Поляки можуть виказатися в цих торгах певними позитивними результатами. Остаточнo закінчить боротьба між двома групами поляків, взаїмні обвинувачення, клеїмування, взаїмне риття одного проти одного. Словом, польська політика об'єднається. Буде одна польська політика, а не дві. При помочі єдності полякам удасться легше вдержати самостійність польської держави. Правда їм приходить зрєктись певних країв, але вдержавши самостійність, їм буде легше добитися відшкодування за втрати. В результаті Польща може вийти з війни не меншою державою, як вона була до війни.

Польська згода має поважне значення для Аліантів. З вирішенням польсько-російського спору, усунено це одну перешкоду до тіснішого зв'язку між великими аліантськими державами, що як звісно деколи напружувався через те, що в світі виглядало, що Америка й Англія вели в польській справі одну політику, а Советський Союз іншу. З полагодженням польсько-советського спору Гітлерові остається одна надія менше на розбиття Аліантів.

Advertisement for "В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА" (In the Claws of the Two-Headed Eagle), featuring a story by O.L. Lugoviy. The text describes a narrative about a soldier and a woman in a war-torn setting.

зю в царство польське (Конгресівку). Пошта задля рухливості фронтів частин функціонувала слабо, так що ніхто не міг довідатися про долю напасників. Натомість, через штаб корпусу прийшло таємне повідомлення, що по перевіреним відомостям ворог практикує вбирання невеликих своїх відділів в односторонній російській кінноті й висилає їх у розвідку, які навіть арештують російських вояків. Може це вишок і українська мова Петрового розіду подає і причину до розповсюдження таких вісток, з яких штаб корпусу зробив офіційний вжиток. Не минала одна безслідно і для самого Петра. Генерал Драгомирів, довадивши про його розпорядність, іменував його вахмістром.

Друга сила чисельно слаба, за те виразно українська — Legion Українських Січових Стрільців — з сторони австрійської. Дні чергувалися один за одним, нічим не вирізняючись. Полеві операції повільно зводилися до мінімуму. Воєцтво по наказу цілими днями лезало у наступні виконавчих окопчиклах, по наказу відстрілювалося, чи переходило в наступ, але з власної ініціативи не підриймало нічого ініціального. Частини приміщувалися в покинутих населеннях, припадково упіймали в хатах, землянках, або й під відкритим небом. Ніхто сторонний не пізнав би, що у тих спокійних на вигляд гірських лісах пригально сотки тисяч людей, тиграми готових в кожній хвилині кинути на ворога. Ночами вирубували ліси на засіки, де дозволяв ґрунт видовбувалися окопи і шовки, висилалися розвідчі стежі, — або приводили полонених одного-двох "язиків", а бо сама стега попадалася за язиків сторонній ворожий, і вже ніколи не верталася. Військові відом-

Advertisement for "EVERYBODY EVERYWHERE 10%". It includes a graphic of a soldier and text promoting war savings bonds. The text says: "Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces." It also includes the slogan "Think War! Buy War Savings Bonds — at least 10% of your pay every payday!" and the call to action "КУПИТЕ ВОЄННІ БОНДИ".

3 Офісу Военних Інформацій у Вашингтоні

Фармери потребуватимуть у вересні мільон робітників.

Воєнна Адміністрація Харчів заявила, що в наступних трьох місяцях фармери потребуватимуть сотні тисяч сталих і тимчасових робітників. Найбільше робітників буде потрібно у вересні. Тоді американським фермерам буде треба найменше один мільон робітників, бо в противний разі вони не встигнуть впоратися з жнивими і багато хліба може пропасти.

Каже, що ціни можна стабілізувати.

Адміністратор Бюро Контролю Цін, Честер Бовіс, сказав у своїй радієвій промові, що ціни можна стабілізувати. Він покликувався на виданий Департаментом Праці список цін, в якому сказано, що від червня 1943 до червня 1944 року ціни підніслися всього на половину одного проценту.

В БКЦ у Вашингтоні і наш місцеві бюро-контролі ціни пакування будуть старатися, аби ціни на продукти, які викупують — не піднімалися.

Сказав Честер Бовіс: "Але прошу зрозуміти, що без вашої допомоги в цій справі, без допомоги кожного дрібного торговця, власника дому і кожного дрібного торговця, кожної людини, котра купує для родини речі першої потреби, нам тяжко буде справитися. Не забувайте, що велика відповідальність за піднесення цін спадає також на громадянство. Воюю повинно співпрацювати, з урядом і не платити за товар більше, як постановляє закон. А за війським думою також не повинно платити більше, як каже Бюро Контролю Цін.

"Якщо ви не купуєте і не продаєте товар поза стелю, цебо поза законну ціну, то ми разом потратимо вдержати кошти проживатку в Америці на такій столі, що кожна родина матиме спомогу відновити відживлюватися в часі війни", сказав Честер Бовіс.

Кінець війни можна прискорити.

ВАШИНГТОН. Голова Комісії Военної Людської Сили, Пол МекНатт, заявив, що теперішня війна — це війна цілого американського народу. Це війна ваша і моя. Це наша спільна війна і ми з вами її програємо", додав МекНатт. "Якби кожний з нас старався робити у военній індустрії те, що він найліпше вмів виконувати, то ми могли бійну скоро скінчити. Кажуть, що ця війна є змеханізована. І то правда, але без людей вона все одно не обійдеться".

В Америці вже бракує робітників, бракує тому, що багато людей забрали до військовий служби. Мільони робітників сьогодні несуть воєнські униформи, а в фабриках нема кому робити.

Директор Военної Мобілізації, Джеймс Ф. Бірнс, сказав, що найбільша нестача робітників є в тих фабриках, що продукують важкі гармати, амуніцію, бомби, троки, танки, опони, річі потрібні до будови домів і "радар еквіпмент".

МекНатт звернув увагу, що війна це далеко не скінчена і ще буде треба багато зусиль, щоб німецькій загрози положити кінець. Тому власне кожний американський робітник повинен докладати всіх старань, щоби продукція воєнного матеріалу не міншала, а навпаки, збільшлася. Старайтеся найти працю у военній індустрії, і то як чоловіки, так і жінки.

Що ми війну програємо, то це вже всі знають, але не забуваймо, що ворог це сильний, і що його не легко буде побити. Припертий до стіни, він буде боротися як лев. Тому де рахуюмо на легку перемогу, а навпаки — стараймося, щоби наші вояки мали чим воювати.

Війна ще не скінчена і кожний робітник повинен докладати всіх старань, щоби продукувати якнайбільше воєнного матеріалу.

15. вересня починають висилати за море різдвяні дарунки.

Військова почта обьявила, що всі ті, що будуть між 15 вереснем і 15 жовтнем висилати за море воякам і морякам

різдвяні дарунки, не забули написати на пакунку, що це "Різдвяний пакунок". В нім не сміє бути ніщо такого, що моглоб запалитися (сірники й інші запальні матеріали), або зогинити в дорозі. Не можна також посилати ніяких трунчиків і трутини.

Військова почта просить громадянство не посилати за море нічого такого, що легко може бути знищене.

Висилаючи за море пакунки, треба триматися таких приписів:

Різдвяні пакунки будуть прийматися в такій самій величині як дотепер. Цебо, різдвяний пакунок не мусить бути довший як 15 цалів і не повинен важити більше 15 фунтів. Довжина, ширина й височина пакунка не повинна переходити 36 цалів — разом зваживши.

Різдвяні дарунки воякам треба пакувати в металеві, дерев'яні або в паперові "бакси", але в такі, що зроблені з дуже твердого паперу. Як висилаєте пакунок в паперовій "баксі", то старайтеся її добре обшити шпагетом і обвинути грубим папером.

Річі мусять бути запаквані тісно. Тверді солодощі, орехи, карамелі, овочеві "кейки" і чokolада повинні бути запаквані в меншій "баксонці", яку треба вложити в середину. Воно теж повинна бути металева, дерев'яна або паперова. Вкладаючи до неї вище задані річі, не забудьте обвинути їх восковим папером. М'яких солодощів взагалі не посилайте. Як посилаєте гострі річі, бритви, тощо, то запакуйте їх так, щоби в дорозі не ушкодили інші пакунки.

Адрес на пакунку повинен бути написаний дуже виразно і то чорнилом. Хто має нагоду написати адрес на машинці, то ще ліпше. Треба також вложити до пакунка точну написану своїм адресою й адресу того до кого пакунок висилатися. Якби часом адреса на пакунку стерлася, то його все одно доручать. Адресуючи святийний пакунок до вояків чи моряків за морем, подавайте їх рану, повне ім'я і назвисько, "сірий номер", назву військової організації й одиниці. Звичайно треба подавати чисте військової почти, коли посилаєте пакунок моряком, то пишуть число почти воєнної флотії і посилайте до того порту звідки почта вже висилають за море. Пакунок треба оплатити наперед.

Різдвяні картки можна посылати колинебудь, перед або після того часу, що призначені на пересилку дарунків. Можете посылати картки перед днем 15 вересня, або по п'ятнадцятьом жовтні, але їх треба посылати в листах.

МекНатт і Нелсон в справі реконверсійної програми.

Голова Комісії Военної Людської Сили, Пол МекНатт, і голова Ради Военної Продукції, Доналд ММ. Нелсон, видали таку спільну заяву: "Тому, щоби не було ніякого непорозуміння, як саме відноситься КВЛС і РВЛ до справи реконверсії, цебо переведення індустрії з воєнної продукції на цивільну, ми видаємо спільну заяву:

Кожний повинен знати що: 1. Военна продукція, поки що, має первенство на робітника. Ще не можна забирати робітників з воєнної індустрії й такої цивільної, що причиняється до вигнання війни, до менш важної цивільної продукції; 2. Продукція товарів для цивільного вжитку не повинна перешкоджати военній індустрії під ніяким зглядом; 3. Якщо продуценти товарів для цивільного вжитку можуть дістати матеріал і робітника, яких не можна вжити для воєнної продукції, то можуть тоді починати виробляти товари для цивільних; 4. Планування переведення воєнної індустрії на цивільну мусить робитися дуже уважно і розумно. Треба діяти так, що коли скінчиться війна і воєнний промисл припиниться, щоби робітники могли скоро найти роботу в цивільній продукції; 5. В справі реконверсії Комісія Военної Людської Сили і Рада Военної Продукції працюють дуже тісно і роблять все можливе, щоби її було можна перевести з найменшими труднощами".

Польське підземля хоче Львова

ЛОНДОН. (ОНА). — На спішва до Лондону польська підземна преса пише, що польський народ ніколи не згодиться і не прийме такого мира, на основі котрого поляки мали би втратити Львів. Львів є польське місто від віків і ніхто не сміє нам його відбирати. Львів був і є розсадником польської культури на сході, в нім живуть польські люди і процвітає польська цивілізація. Віримо, пише одна з тих газет, що англійський народ нас не опустить і не позволить нікому посягати по наше добро. Ми в краю стоїмо на тім становищі, що як прийде кінець війни, то Польща має бути така, як була перед нападом на неї гітлерівських орд. Границі польської держави не сміють бути порушені. Такі польські міста як Львів і Вільно мають належати до Польщі, бо поляки пролили за них багато крові.

Очевидно, що ми не сподіваємося, щоб англійці добре розбиралися на справах правдивих границь Польщі. І серед них можуть теж найтися люди котрі дадуться намовити в рогах великої і сильної польської держави. Такіх англійців ми впевнено, що польський народ не віддасть своїх міст нікому. Львів і Вільно були польські, є польські і польські остануться. Коли англійці і американці будуть настоювати на те, щоби Львів остався при Польщі, то польський народ ім ніколи того не забуде. Польське громадянство у Великій Британії й Америці повинно докладати всіх старань, щоби переконаті англійське й американське суспільство, що Львів і Вільно є збудовані на польській землі. Скажіть ім, що лінія Курзона є несправедлива, неправильна.

Далі польське підземля каже, що Совети ведуть заборчу війну, та як Східна Галичина і Білорусь будуть придані до Советського Союзу, то поляки уважатимуть це советським імперіалізмом. Яким правом мають Совети казати, що Галичина належить їм? питає редактор підземного листа ВРН. Галичина належить полякам. Львів, Вільно, Луцьк, Тернопіль, Станиславів, Дрогобич — все це польські землі з діда прадіда. Переконайте публічну опінію в Америці й Англії, що так є. Най не буде ні одного поляка на світі, який би згодився віддати Львів.

Польське підземля каже, що Совети ведуть заборчу війну, та як Східна Галичина і Білорусь будуть придані до Советського Союзу, то поляки уважатимуть це советським імперіалізмом. Яким правом мають Совети казати, що Галичина належить їм? питає редактор підземного листа ВРН. Галичина належить полякам. Львів, Вільно, Луцьк, Тернопіль, Станиславів, Дрогобич — все це польські землі з діда прадіда. Переконайте публічну опінію в Америці й Англії, що так є. Най не буде ні одного поляка на світі, який би згодився віддати Львів.

ЛОНДОН. (ОНА). — Прем'єр польського уряду в Лондоні, Станіслав Міколайчик, зробив заяву, що повоєнні границі середньо-європейських держав повинні бути вирішені справедливо, так, щоби один народ не панував над другим, бо коли так не буде, то в Європі знов буде неспокій. Поляки, сказав прем'єр, перші почали бій з нацистами за те, щоби одна нація не поневолювала другу, і вони боються за справедливість вже п'ять років. Я хочу вірити, що коли скінчиться війна, то поляки та інші малі народи не матимуть причини нарікати на несправдливе вирішення політичних границь. По цим разом Європа буде так поділена, що нікому не буде кривди. Зародки кривавих конфліктів завжди були в тім, що керуючі міжнародною політикою чинили не все чисилися з тим, щоби окремі народи мали нагоду жи

Press Reports On Ukraine & Ukrainians

ST. BASIL'S SCHOOL NAMES REV. BABAK IN REGISTRAR POST

The Rev. Nicholas Babak will succeed to the office of registrar at St. Basil's Preparatory School, it was announced today by the Ukrainian Catholic Seminary.

Father Babak, Graduate of Catholic University succeeds Vincent E. Flynn.

Father Babak, who is 29 years of age, was born in Naticoke, Pa. His family moved to Detroit where he received his elementary and high school education. He was sent abroad to study philosophy and theology at Cennisiunium University in Innsbruck, Austria and Sion, Switzerland.

With outbreak of the war in Europe, he returned to the United States and completed his studies at Catholic University.

After his ordination, he was appointed instructor of religion in St. Basil's College and at the same time served as assistant pastor at St. John's Church in Newark, N. J.

Other new teachers have been added to the staff. Rev. Emil

Manastersky, with degrees in philosophy and theology from Propaganda Fide College in Rome, a graduate of Catholic University, who is the present librarian of St. Basil's College will teach Latin. The Rev. Joseph Batza will also teach Latin. It was also announced that Michael J. Nagurny, former registrar, will act as part-time instructor.

Because of the large enrollment at St. Basil's this year, the Very Rev. Stephen Hrynuck, rector of the Ukrainian Catholic Seminary, has secured new football equipment and under the supervision of the coach, Michael Eposito, a team will be organized. The Rev. Bohdan Olesh will act as moderator in all sports activities.

The Most Rev. Ambrose Senyshyn, auxiliary bishop of the Ukrainian Catholic Diocese, will celebrate a pontifical high Mass on Labor Day to precede the formal opening of the school year.

Registration Day at St. Basil's will be Sept. 6 and classes will begin on September 7 with Mass and a special sermon by the Most Rev. Ambrose Senyshyn.

Stamford Advocate, August 30, 1944.

Число чужинців в Америці маліє

Коли при кінці 1940-го року переведено в Злучених Державах реєстрацію чужинців, о показалося, що їх в той час було близько п'ять мільонів. Згідно з останнім підрахунком по день 1-го липня цього року в Америці є ще тільки 3,400,000 не-горожан, при чому між ними є дещо більше кінок ніж чоловіків. Є це найліпше число чужинців в Америці за останні 35 років.

Головним чинником, який менишив чужинецьке населення Злучених Держав, була натуралізація. За останні чотири роки — від липня 1940 по січень червня 1941 — 1,261,451 чужинців вибрали горожанські папери. Останній з тих чужинців — 1943—1944 — був під цим оглядом рекордно: в ньому 435,483 чужинці натуралізувалися, з чому числі 42,717 вояків, які на основі недавньої умовності законна можуть стати горожанами швидше і з меншими труднощами, ніж цивільні чужинці.

Більшість чужинців, це старші імігранти і смертність між ними частіша, ніж серед перемічного населення. Через те й багато за чотири роки померло, а сто кількадесят тисяч виїхали або були депортовані. Всі повинні причини разом менишили число чужинців на кілька півтора мільона.

Найбільше не-горожан, бо аж 1,022,000, має стейт Нью-Йорк. За ним ідуть Каліфорнія — 352,100, Пенсильванія — 260,000, Массачузетс — 233,699, Ілліной — 222,100, Мішиген — 216,000, Конетикат — 122,400 і Огайо — 118,100. Інші стейти мають по менше як сто тисяч чужинців.

Щодо віку, то не-горожани переважно старші люди. Їх пересічний вік — 52 роки, підчас коли пересічний вік усього населення є несповна 30 років. Пробна провірка віку зареєстрованих чужинців показала, що на кожних сто чужинців 28 має 60 років або більше, а 27 є у віці від 50 до 59 літ. Найстарші не-горожани живуть в Пенсильванії, де на кожних сто осіб, що не мають горожанських паперів, 35* має більше як 60 років, а 32 є у віці від 50 до 59 літ. Також інтенсивно, що майже 80 відсотків тих, що мають 60 або більше років, а не є ще горожанами, приїхали до Америки перед 1924-тим роком.

Імігранти з земель, що належали до польської держави, і імігранти з Італії творять найбільший відсоток між чужинцями, що мають по 60 літ або більше. Зараз за ними ідуть імігранти з Англії.

З повинних даних видно, що головну групу між чужинцями творять старі імігранти, що з різних причин — неграмотність, незнання мови, нестача часу, а то просто небабаство — не вибрали горожанських паперів, хоч жили в Америці роками. Так вони й постарілись. Молодші імігранти стараються натуралізуватися як найшвидше. З числа аплікацій чи, як кажуть, "перших паперів", можна заключити, що найближчі роки майже цілком скреслять число чужинців в Злучених Державах. Остануть лиші тільки нові імігранти до часу, доки натуралізується, та часові відливачі і сезонні робітники.

Загальна Рада — ФЛІС.

Щодо віку, то не-горожани переважно старші люди. Їх пересічний вік — 52 роки, підчас коли пересічний вік усього населення є несповна 30 років. Пробна провірка віку зареєстрованих чужинців показала, що на кожних сто чужинців 28 має 60 років або більше, а 27 є у віці від 50 до 59 літ. Найстарші не-горожани живуть в Пенсильванії, де на кожних сто осіб, що не мають горожанських паперів, 35* має більше як 60 років, а 32 є у віці від 50 до 59 літ. Також інтенсивно, що майже 80 відсотків тих, що мають 60 або більше років, а не є ще горожанами, приїхали до Америки перед 1924-тим роком.

Імігранти з земель, що належали до польської держави, і імігранти з Італії творять найбільший відсоток між чужинцями, що мають по 60 літ або більше. Зараз за ними ідуть імігранти з Англії.

З повинних даних видно, що головну групу між чужинцями творять старі імігранти, що з різних причин — неграмотність, незнання мови, нестача часу, а то просто небабаство — не вибрали горожанських паперів, хоч жили в Америці роками. Так вони й постарілись. Молодші імігранти стараються натуралізуватися як найшвидше. З числа аплікацій чи, як кажуть, "перших паперів", можна заключити, що найближчі роки майже цілком скреслять число чужинців в Злучених Державах. Остануть лиші тільки нові імігранти до часу, доки натуралізується, та часові відливачі і сезонні робітники.

Щодо віку, то не-горожани переважно старші люди. Їх пересічний вік — 52 роки, підчас коли пересічний вік усього населення є несповна 30 років. Пробна провірка віку зареєстрованих чужинців показала, що на кожних сто чужинців 28 має 60 років або більше, а 27 є у віці від 50 до 59 літ. Найстарші не-горожани живуть в Пенсильванії, де на кожних сто осіб, що не мають горожанських паперів, 35* має більше як 60 років, а 32 є у віці від 50 до 59 літ. Також інтенсивно, що майже 80 відсотків тих, що мають 60 або більше років, а не є ще горожанами, приїхали до Америки перед 1924-тим роком.

Імігранти з земель, що належали до польської держави, і імігранти з Італії творять найбільший відсоток між чужинцями, що мають по 60 літ або більше. Зараз за ними ідуть імігранти з Англії.

З повинних даних видно, що головну групу між чужинцями творять старі імігранти, що з різних причин — неграмотність, незнання мови, нестача часу, а то просто небабаство — не вибрали горожанських паперів, хоч жили в Америці роками. Так вони й постарілись. Молодші імігранти стараються натуралізуватися як найшвидше. З числа аплікацій чи, як кажуть, "перших паперів", можна заключити, що найближчі роки майже цілком скреслять число чужинців в Злучених Державах. Остануть лиші тільки нові імігранти до часу, доки натуралізується, та часові відливачі і сезонні робітники.

Загальна Рада — ФЛІС.

МІКОЛАЙЧИК ПРО СПРАВДЛИВЕ ВИРІШЕННЯ ГРАНИЦЬ

ЛОНДОН. (ОНА). — Прем'єр польського уряду в Лондоні, Станіслав Міколайчик, зробив заяву, що повоєнні границі середньо-європейських держав повинні бути вирішені справедливо, так, щоби один народ не панував над другим, бо коли так не буде, то в Європі знов буде неспокій. Поляки, сказав прем'єр, перші почали бій з нацистами за те, щоби одна нація не поневолювала другу, і вони боються за справедливість вже п'ять років. Я хочу вірити, що коли скінчиться війна, то поляки та інші малі народи не матимуть причини нарікати на несправдливе вирішення політичних границь. По цим разом Європа буде так поділена, що нікому не буде кривди. Зародки кривавих конфліктів завжди були в тім, що керуючі міжнародною політикою чинили не все чисилися з тим, щоби окремі народи мали нагоду жи

ти таким самим вілним життям, як великі потуги. Але такі концепції міжнародної політики вже переводяться і треба сподіватися, що після війни не тільки великі держави і народи будуть мати нагоду спокійно жити й розвиватися, але також і малі. Особливо ті, котрих найкращі сини кладуть свої голови в боротьбі за кращу долю для себе і для цілого світа.

Прем'єр Міколайчик написав артикул у "Фрі Юроп", в якому жалеться, що чужі люди нападають на польський уряд у Лондоні й називають його панським та реакційним. Міколайчик доводить, що це неправда, бо його уряд складається з соціалістів, людей, народних демократів і представників міщанства. Прикро є проляк слухати радієвих емоцій, в яких бесідики нападають на польське представництво в Лондоні, бо ми такі самі демократи, як англійці; поляки народ мирний, спокійний і свободолюбний; ми, пише прем'єр Міколайчик, так цинімо свободу, що коли

Що писала "Свобода" тому 40 років?

1. вересня 1904.

УКРАЇНЦІ-ІМІГРАНТИ В ОСТАННІЙ ЧАСІ.

Статистичне Бюро у Вашингтоні виготовило вже списі імігрантів, котрі прибули до ньюйорського порту в місяцях травні й червні. У списі читаємо, що в травні прибуло до Нью-Йорку 662 українці, котрі мали при собі \$7,417. Словаків прибуло 2,116 з маєтвом \$39,527. У червні прибуло українців 770 з маєтвом \$8,976, а словаків 2,432 з маєтвом \$45,609. Ці цифри подано при висловлюванні емігрантів з Австрії та Морщини, Українців (русинів) згадано лише тих, що прибули з Австрії. Угорських українців зараховують до словаків, тому подаємо їх число, а між ними є певно українці. Нічого не згадало Статистичне Бюро про українців з Росії.

ЗАКУПНО ДОМУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ БУРСИ В АМЕРИЦІ.

Господь Бог доміг нам довершити великого діла, з якого повинен радіти кожний, у кому бе шире українське серце. Українська Бурса купила свій власний преґарий дім. Він położений при гарній вулиці в Понкерсі, має 13 кімнат, а коштує лише \$5,500! Радуйся Американська Україно! Користайтеся українській родині та збирайте своїх синів до школи. До 10. вересня маєте ще час вносити проханія за прийняті до бурси на адресу: о. Павло Тимківчич, 54 Овк Ст., Понкерс, Н. П. — Від Головного Народного Комітету в Америці.

УКРАЇНЦІ В ЕВРОПІ.

У довший статті під заглавом наголовком читаємо: „Квєстія самостійності нашого народу мусить переїти через хемичну реторту світової преси, щоби доконати акту вступлення нашого народу в сімю цивілізованих народів світу. На це хай послужить свідочтво славного норвезького письменника Бернстера Бернсона, який у письмі до редакції Рутенше Ревю пише, що російський міністер Плевє, запитаний, чому він не хоче признати українцям права на свободний розвиток, відповів, що українською справою ніхто в Європі не интересується й йому з полагодженням цієї справи не підлюбо. Значіння цих слів ясє. Значить, що ми досі замало говорили світови про себе".

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ.

З днем 1. вересня 1904. р. відкривається у Скрентоні Перша Українська Книгарня в Америці. Книгарня буде продавати всякі українські книжки, видані в краю і в Америці.

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS. ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ДУЖЕ ВАЖНЕ! ДЛІЯ УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗУ З ШКАГО, ГЕРІ, ІСТ ШКАГО, ГЕМОНД, КЕЛУМЕТ СІТІ, ГАРВЕЛ, ПІОРІЯ І ДЖОЛЕТ!

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ У. Н. С. ВАЖНІ НАРАДИ

В СПРАВАХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ, ЗАГАЛЬНО НАРОДНИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ. І так для урядників і членів з відділів 68, 80, 100, 107, 335, 346, 354 і 452 відбудуться ЗБОРИ В САЛІ СВ. АРХ. МИХАІЛА при Коломбія авеню і 170-тій вул., HAMMOND, IND. В СУБОТУ, 9. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 9, 1944) в годині 7:30 ввечір.

Знова для урядників і членів відділів 22, 106, 111, 125, 190, 221, 252, 301, 379, 425 і 437 ЗБОРИ відбудуться В НЕДІЛЮ, 10. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 10, 1944) В СОЮЗОВІ ДОМІ, 843 Н. ВЕСТЕРН ЕВЕ., CHICAGO в годині 2:30 пополудні

Вкінці для урядників і членів від. 33, 139, 176, 214, 216, 220, 222, 243, 259 і 415 ЗБОРИ будуть ЦЕЙ САМОЙ НЕДІЛІ, В ГОДИНІ 6:30 ВЕЧЕРОМ В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 4952 S. PAULINA ST., CHICAGO.

На всіх зборах буде головний секретар Д. Галиччін і організатор Д. Білецький. Роман І. Смух Тарас Шпікула Степан Куропась гол. контрольор гол. радний гол. контрольор

„201 українських Народних Пісень“

Це збірник найкращих наших народних пісень на пілюно зо словами. Ціна примірника в звичайній оправі \$2.00. Замовлення посилайте на адресу:

„СВОБОДА“ 81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.
Сушні робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядженості. При перенесенню до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтєд Стєйтс Емплоїмент Сервіс“. „Критичні“ робітники потребують теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН **ПОТРІБНО МУЖЧИН**

ПОТРІБНО ВОСНИХ РОБІТНИКІВ

GALVANIZERS — LABORERS

ДОБРА ПЛАТНЯ — БАГАТО ОВЕРТАЙМУ
ЗНАМЕНІТІ РОБІТНИЧІ УМОВИНИ

ПОТРІБНО ПОСВІДКИ ЗВІЛЬНЕННЯ

L. O. KOVEN BRO., INC.

PATERSON PLANK RD & FRANKLIN ST.
JERSEY CITY, N. J.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

КУХАРКО

Жінкоз заінтересованих в кухарстві з домашнім або ресторанним досвідом

Добра платня—скора підвишка Гарний винішкі в добрій роботі

Треба знати читати і писати по англійськи

SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

ДІВЧАТА Й ЖІНКИ НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Цілий час або частину

ПЕКАРІ
РОБІТНИКИ В ПЕНТРИ В РОБОТІ ПРИ САЛАТАХ ПРИ СЕНДВИЧАХ ПРИ ПАРОВИМ СТОЛІ ПОМИВАЧКИ

Кухарки
ДЛЯ ПРИЛАДЖЕННЯ ДЕСЕРУ ДЛЯ РОБОТИ В ПРАЛЬНІ

Мусять говорити по англійськи
Дістануть харч і уніформи
Бонус — Платні вакації
Постійна робота
Нагода для авансу

SCHRAFFT'S
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.
Або годоситсь 5-8 вечером
1381 Broadway (Nr 38th St.), N. Y.

ЖІНОК І ДІВЧАТ ГОДИННА АБО ЦІЛОДЕННА ПРАЦЯ

ПАКУВАТИ ЦУКОРКИ

або
ПРАЦЮВАТИ В ПРАЛЬНІ

SCHRAFFT'S
56 West 23d St., N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

ДОБРИ НОВИНИ ДЛЯ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН
ДОБРИ РОБОТИ ТЕПЕР І ПО ВІСНІ

ДОБРА ПЛАТНЯ
4 ДО 7 ГОДИН ДЕННО

Цілоденна або часова робота
До звичайного чистення в офісних будинках і готелях у Мангетєн і Брукліні.

ВЕЮРАМИ АБО ПОЧАМИ
Годоситсь дешно до

NATIONAL CLEANING CO.
9 W. 29 St. (nr. 5 Ave.) N. Y. C.

ВЕСЕЛИЯ ПАРИЖ. Алянським військам справлено при відї до Парижа голосне прийяття. Французжанкі танцювали на вулицях з американськими войками, а денкі з них всїдали до американських повзїв. На задньому тлі світліни одна вежа катедри Нотр Дам.

Замарстинів, Клепарів, Голоско, Брюховичі

Коло Львова за Полтавою є передміські села Замарстинів і Клепарів.

Замарстинів має ім'я від німця міщанина Івана Зомерштайна, який коло 1420 р. заложив тут на місцьких ланах першу оселю. Один із наслідників Зомерштайна заснував тут ще фільварку Поріче або Заріче й Волю або Волицю коло 1500 р. Пізніше Замарстинів переходив з рук до рук.

З часом дістався в руки шляхти. Нові власники домагалися від замарстинівців панщини.

Передміщани боролися від цього обовязку й доказували, що вони свободні міщани. Але місце стало по стороні панів й хотіло присилувати передміщан до робіт для пана. Це привело Замарстинів до бунту.

В 1604 році передміщани заявили, що не підуть на роботу. Магістр вивіз їх перед себе і 50 людей замкнув на кілька тижнів до в'язниці; дехто з членів міської ради відгрозився, що бунтарів будуть вішати.

Замарстинів вів скаргу до короля, не допустив магістрської комісії до своїх піль, радних міста обкидало камінням. Але все те не помігло. Один з панів, що купив часть Замарстинова, Ян Залеський, взявся дуже гостро до передміщан, збільшив панщину, тих, що не слушали, вели в'язниці у двірських пивницях і били своїм гайдуками.

Так побив він і українця Павла Тарасовича, чоловіка старшого, як той у неділю вертався з церкви, побив так, що той у пав мов неживий. Такиим способом врешті заведено панщину на Замарстиніві. В 1608 році на Замарстиніві було 25 господарів, 25 загородників, двір, 2 млини й 2 ставки.

В 1797 р. було 50 домов і 87 ґрунтових господарів. Панщина „тягла“ (з кінши) рівнялася 599 дням, піша 1632 дням.

На Замарстинові жили також бідині ремісники зі Львова. Але місцькі цехи не дозволяли їм займатися ремеслом. Так, одного разу, коло 1500 року, магістр вислав місцьких слуг на дїм ткача Філіпа на Замарстинові, що мав тут свій варстат без дозволу цеху; магістратські пахолки вийшли на хату Філіпа в його неприсутності, відбили його коморою, вилунали скрипно й вибрали хусту, полотно й придиво його власне й людське та забрали йому варстат з роботою.

Национальне відродження Замарстинова починається від заснования читальні „Просвітї“.

Клепарів заснував другий власець, міщанин Андрия Становий Кльонцер 1419 р.; його фільварок звався зразу Кльонпергоф, з того пішла теперішня назва. Клепарів визначався доброю землею і в короткому часі заплондився. Від XV. віку були тут виноградники — досї частина ґрунтів називається Виниці. Славні були також клепарівські черешні; в 1555 р. місто видало приказ, щоби передміщани їх поширювали.

В 1608 р. було на Клепаріві 16 господарств, 17 загородників, двір з фільварком, два млини, три стави, три місцькі виноградники і білх на біленьї полотня. В 1793 р. село мало 82 домов і панщина тягла кільми рїша 1301 дням, піша 1345 дням.

Клепарів належав до парохії на Голоску. Голоско згадується вперше 1401 р. під назвою „Голосько“; в 1500 році розарили вже Голоско велике і мале. В 1539 р. церква св. Покрови стала крилошанською. — парох її належав до крилошан при св. Юрі. При кінці XVI віку повстало тут братство. В 1797 р. на Голоску великим було 76 домов і 83 ґрунтових господарів; вони робили панщини кїнної 1352 днї, пішої 936 днів. На Голоску мали було 51 домов і господарів, панщина тягла була 677 днів, піша 768 днів. Під Голоском були зразу широкі ніскові простори; від початку XIX віку місто залісило їх і тепер є там гарний бір.

Сусїдні Брюховичі новстали 1444 року над річкою Брюховицею. В 1570 р. було тут осїлих кметів і загородників 16; одна коршма, десять ставів, вісім млинів і фільварок. В 1608 році було 28 господарств, 17 загородників, двір з ґумною і ставцею, коршма, сім млинів і папїрня, перша у Львові фабрика паперу, до якої вжито одного з млинів. В 1792 р. Брюховичі мали 74 домов, робили панщини кїнної 928 днів, пішої 800 днів. Коло Брюховицького запусту Оссови були ломі камїня й вапняні печі; місто тримало там гірників, які працювали „за третїй камїнь“.

І. Крипякевич.

Поставив бідного на ноги.

При нагоді конгресмен Шарп переповів пригоду одного актора.

Актором був п. Вайлемс. Раз він не мав зашїття кілька місяців, аж із сусїдного містечка, віддаленого 21 миль, дістав запрошення відіграти роль таки тегосамого дня, коли прийшло повідомлення, бо інакше не дістало цього становища. Не маючи грошей на заплату залїзниці, вибрався актор понад водний канал, перекопаний до того містечка. Водним каналом йшли навантажені лодки, але їх тягнули конї, припряжені до лодки з берега. Через постійне тягло конї утуптали добру стежку понад канал і саме цю стежку вибрав актор для відбїтїя дороги пішки. По кількох годинах ходу його черевки поперерили і ноги почали калїчиться на твердїм дорозі. У розпучї положилися актор під деревом і ждав чогось несподї-

ваного. Воно якраз трапилося. Він побачив лодку з навантаженим товаром, яка посувалася водою в його сторону. Зрівнявшись з лодкою, кликнув Вайлемс до капїтана лодки: „Помоїть мені, бо пропаду! Сюгодні вечер маю грати роль в містечку Квег, не маю зашто туди дістатися. Ноги відмовили менї послууху, отже помоїть мені, будь ласка дістатися до Квег, а я вам відістолю.“

„Добре“ — каже капїтан лодки. „Вїзьміть конї за новоди і ведїть їх!“

— „Славити Бога!“ — крикнув з радости актор. „А прецінь я врятувався“.

ХОЧЕМО
якоїнебудь особи спорїленої до БАСИЛЯ СЕГЛЮКА, також знаного як ЧАЛНИЙ СІДВИК, ВАСИЛЬ СЕГЛЮК і ЧАРІС СЕДВІК, що свого часу мешкав під ч. 101 Кенг евеню, Брукліні, Нью Йорк. Прохаетмо акомунікуватися негаїно з адвокатом IRVING A. COOK, 894 Manhattan Avenue, Brooklyn, New York. Телефон Evergreen 9-5050. Цей чоловік (Василь Сеглюк) як відомо, мав мати брата, на імя СЕМОЛ СЕДВІК, котрий мешкав, або в Ньюарк, Нью Дзерзі, або Френкфорт дїльнїи Фїладельфія Пенсїлванїя.

ЖОЛУДКОВІ ЗАБУРЕННЯ
болити, печішка, жовч, міхур і інші жолудково-шлункові болї мусять і повинні бути лікуванї.

ФЛЮОРОСКОПІЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ
Порядн обїймають: Мїнувшину, фізичну проверку, тїсення кровї, дїагнозу, проверку серця, легенів, і органів у животи.

КРОВ І ШКІРА
недузи міхура й широк лікується наймодернїшими й науковими методами. Наші знаряди і прилади є незвичайно докладнї.

НЕРВОВИЙ СТАН
як: подразнення, занорут голови, втрата рївноваги, ослаблення мускульів, брак енергїї або життєвої охоти, бессонїстїя і дрождання серця, вимагають нашой поради.

РОЗДУТТА ЖИЛ І БОЛЯЧКИ
все те лікується скоро й без болів без утрати часу в праці або дома. Немає випрїзуванїя щї операцій.

ПРОПУКЛИНА
й болї хребтового кїнцї без рїзання, без випалюванїя, без болів. Болїчки вїхолодової кишкї, заболїкуванїя кровї, шлїнка, прурїтус (сверблячка пропуклини) і інші недузи хребта лікується нашою лагідною весторонною методою.

Хронїчні недуги науково лікується за низькою вартатю.

Hill Medical Office
26 HILL ST., NEWARK 2, N. J.

Hours: 9 A.M. to 4 P.M., 6 P.M. to 8 P.M. Tues. and Thurs. — 9 A.M. to 5 P.M. — Sun., Hols. — 10 A.M. to 4 P.M.

ДР С. ЧЕРНОВ

• Гострі й хронїчні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
• Аналіза кровї для подружжого салїдства.
• Геморойди й желанкі лікується без операцій.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
Офісові годїни: денно від 10 до 7:30. ЖІНКА-ДОКТОР ДО ОБСЛУГИ. X & Флюороскоп. — Екзамїнація \$2.00

ДАРОМ

ВИШЛЕМО КОЖНОМУ ЗРАЗКО (SAMPLE) КАРПАТСЬКОГО ЧАЮ з найлішого гірського зїлля, на недогоманїна жолудка, печїчки і міхура. Велика пачка коштує 50¢.
• ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тим, що вертає на вперній кашелї, блїв горла і залуку. Пачка коштує 50¢.
• ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помїчне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.
• МІШАНІ КОРІННЯ, на нестерїлїстї, брак апетїту, корчі. Добре також на запахи до горїлка. Пачка 50¢.
Маємо вськї дїячі зїлля, лїствя, цїви, кожу, ягоди, корїння, лїданї, жилицю і т. д.
Замовленїя пошлатїть на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга ширя і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребам по \$150 шїні так ширькї як ОБСЛУГА НАПКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

— НА —
ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й околицю
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНК, БРООКЛІН, Нью ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MELrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1033. Легка цїль.

Як Дикий Кїт вдав, що спить, Хуана підкралася до нього й взяла від нього ключі до в'язниці.

Він хитро бачив, як дївчина випустила на волю Тарзана.

Цїєї нагоди тільки й бажав собі Дикий Кїт: вбити Тарзана, як він буде пробувати втекти.

Він націлювався з револьвера на Тарзана й натягнув курок.

МУЖЧИН НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ
Дїстануть харч і уніформи
Цїлий час або частину

ПОМИВАЧІ
ДИШВАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ
ПОРТЕРИ на денї і ніч

Мусять говорити по англійськи
Бонус — платні вакації
Постійна позиція

Робітники в критичних занятїях мусять принести звільнення

SCHRAFFT'S
ГОЛОСІТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ
56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

АБО ГОЛОСИТЬСЯ 5-8 ГОД. ВЕЧІР
1381 BROADWAY (Nr 38 St.) N. Y.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід не потрібний

ЯК ПОРТЕРІВ І РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ
ПОСТІЙНА РОБОТА

Робітники з важкої воєнової роботи мусять мати доказ звільнення.

FEDERAL
TELEPHONE & RADIO CORP.
891 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПЕРЕНОСИТИ МАТЕРІЯЛИ
ВСТАВЛЯТИ МАШИНИ

ПОМІЧНИКІВ У ШИПІНГ І РЕСІВІНГ ДІПАРТАМЕНТИ

A. SCHRADER'S SON
481 Jefferson Avenue
BROOKLYN

близько Clinton & Washington Sts.
8th Ave. Subway.

Робітникїв при кобасїках
Стала робота — добра платня і досїд
вояки. В додатку вищеказанї бонус
пїсля одно-місячного досвід.

Brand Bros. 410 E. 49 St. EL 3-4300

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ДОСВІД НЕПОТРІБНИЙ
до вишньої портерської роботи
чистити і держати єдїтарно
апаряди в умивальних

Стала робота; овертайм
Годоситсь, пишеть або телефонуйте
К. А. MARTINKA

WEST DISINFECTING CO.
42 16 West St., Long Island City
Tel.: Stillwell 4-2424

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

РУЧНИХ ШВАЧОК
ПРИ НАЦАННІХ ЗАБІВКАХ
Досвідчених або початкуючих

SCHWARTZ TOY CO.
29 EAST 19th ST., N. Y. C.

Ручних викувачок,
при Львках — Добра платня

NOVELTY PRODUCTIONS
507 Broadway, N. Y. C.

Оперейторки на Singer машинках
Добра платня — Досвідчених

NOVELTY PRODUCTIONS
507 Broadway, N. Y. C.

Дівчини або Жінки, до закінченїя до-
машньої роботи розїди з і дїти-
ною, власний покїт, гарний досїд, іши
поміч. Пишіть і подїйте якї досїд і
вимагану платню. **Mrs. S. Levy,** 1000
East 22nd Street, Brooklyn, New
York, або телефонуйте N2 8-4393